

Ioan Gură de Aur, *Omilii la statui*, ediție bilingvă, studiu introductiv, traducere și note Adrian Podaru, Polirom, Iași 2011, vol. I (488 p.) + II (454 p.)

Adevăratele valori sunt constant afirmate și validate dincolo de trecerea timpului, impunându-se ca repere de neșters. Un astfel de reper îl constituie personalitatea și opera Sfântului Ioan Gură de Aur, apreciat de întreaga creștinătate ca unul dintre cei mai mari predicatori ai Bisericii.

Ultima apariție la Editura Polirom în cadrul colecției *Tradiția Creștină* vine să confirme valoarea operei hrisostomice prin publicarea unei noi traduceri, într-o ediție bilingvă, a *Omiliilor la statui*. Cititorul este avertizat din primele rânduri că nu are în față o ediție critică a textului grecesc, ci o versiune editată cu 150 de ani în urmă de Jacques-Paul Migne în *Patrologiae Cursus Completus – Seria Graeca*.

Autorul traducerii și al notelor explicative, Adrian Podaru, semnează și bine documentatul studiu introductiv (p. 17-57) menit să recreeze contextul în care au fost rostite cele 21 de piese ale acestui monument oratoric. Istoria Antiohiei este întregită de o „radiografie religioasă” care descrie multitudinea de culte practicate în acest spațiu de confluență a civilizației grecești și a celei orientale, cărora li se adaugă creștinismul cu multiplele lui facțiuni. Fără a insista asupra biografiei lui Hrisostom și fără o tranziție prea delicată, studiul ajunge să se concentreze asupra evenimentului care a servit drept pretext pentru intervenția de amploare a Sfântului Ioan: răscoala din Antiohia din anul 387, în timpul căreia populația furibundă distruge statuile împăratului și ale familiei imperiale, un act de lezmajestate, care atrăgea după sine atât executarea făptașilor cât și grave consecințe pentru comunitatea în care se petrecea o astfel de faptă, dintre care cele „mai blânde” constau în „jefuirea orașului, masacrarea întregii populații sau a unei părți din ea, impunerea unei amenzi imense sau confiscarea proprietății” (p. 41). De departe se disting două probleme, una a autorității ecleziastice și a rolului ei în medierea conflictului și o alta a rivalității dintre tradiția creștină (al cărei izvor principal sunt aceste omilii) și cea păgână (reprezentată de cuvântările lui Libaniu), ambele atribuindu-și salvarea metropolei orientale.

Sunt punctate apoi momentele principale ale misiunii de intercesiune a episcopului Flavian așa cum reies ele din relatarea hrisostomică cu accentuarea permanentă a superiorității autorității spirituale în fața căreia și împăratul, în calitate sa de creștin care a primit Taina Sfântului Botez, trebuia să se plece: „apropiindu-se un singur bătrân, încredințat cu preoția lui Dumnezeu, l-a făcut pe cel puternic doar prin înfățișare și printr-o simplă conversație, să se